

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 20 grudnia 2021r. Sąd Rejonowy oddalił powództwo (...) S. Ś., M. Ś. sp. j. w B. przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W. o zapłatę 9944,34 zł oraz orzekł o kosztach procesu.

W apelacji od powyższego wyroku strona powodowa zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 361 § 2 kpc,

2. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj.:

- art. 235² § 1 pkt 5 kpc w zw. z art. 278 § 1 w zw. z art. 286 kpc,

- art. 233 kpc,

3. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego mający wpływ na treść orzeczenia.

Wskazując na powyższe zarzuty powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony pozwanej kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy rozpoznając apelację zważył co następuje. Apelacja strony powodowej prawie w całości podlegała uwzględnieniu.

Sąd Okręgowy w składzie rozpoznającym sprawę przede wszystkim nie podziela stanowiska Sądu pierwszej instancji odwołującego się do stanowiska części judykatury, w tym poglądu wyrażonego m. in. w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 29 września 2021r. (sygn. akt (...)), a którego istota sprowadza się do przyjęcia, że dla ustalenia wysokości należnego poszkodowanemu od ubezpieczyciela odszkodowania za uszkodzenie pojazdu, znaczenie powinny mieć faktycznie poniesione przez poszkodowanego koszty naprawy pojazdu. Sąd Okręgowy niniejszym składzie podziela natomiast przeciwny i utrwalony już w licznych orzecznictwie, prezentowany w tej kwestii pogląd Sądu Najwyższego i sądów powszechnych, a którego istota sprowadza się do tego, że odszkodowanie przysługujące od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej za uszkodzenie pojazdu mechanicznego może być ustalone, w przypadku szkody częściowej, jako równowartość hipotetycznie określonych kosztów przywrócenia pojazdu do stanu poprzedniego także wtedy, gdy przed ustaleniem wysokości odszkodowania pojazd zostanie naprawiony. Dopiero jeżeli ubezpieczyciel wykaże (a co w sprawie niniejszej bez wątpienia nie miało miejsca), że taki sposób rozliczenia szkody przewyższa wielkość uszczerbku w majątku poszkodowanego, odszkodowanie - stosownie do okoliczności sprawy - może ulec obniżeniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego także utrwalony jest bowiem pogląd, że powstanie roszczenia z tytułu kosztów przywrócenia uszkodzonego pojazdu do stanu pierwotnego, a tym samym zakres odszkodowania, nie zależą od tego czy poszkodowany dokonał restytucji i czy w ogóle ma taki zamiar. Odpowiada ono niezbędnym i ekonomicznie uzasadnionym kosztom naprawy, a naprawa dokonana przed uzyskaniem świadczenia od ubezpieczyciela, jej koszt i faktyczny zakres nie ma zasadniczego wpływu na sposób ustalania wysokości odszkodowania. Nie ma zatem znaczenia czy naprawienie szkody następuje na podstawie faktur za naprawę pojazdu czy wyceny kosztów naprawy - zasady naprawienia szkody muszą być identyczne. Szkodą (art. 361 § 2 k.c.) jest bowiem różnica między stanem majątku poszkodowanego jaki zaistniał po zdarzeniu wywołującym szkodę, a stanem tego majątku, jaki istniałby, gdyby nie nastąpiło to zdarzenie. Roszczenie odszkodowawcze powstaje z chwilą powstania obowiązku naprawienia szkody, a nie po powstaniu kosztów naprawy pojazdu, z czym wiąże się brak obowiązku po stronie poszkodowanego udowadniania konkretnych wydatków poniesionych na naprawę pojazdu. Tak więc odszkodowanie przysługujące od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej za uszkodzenie pojazdu mechanicznego nie ogranicza się do równowartości wydatków poniesionych na naprawę pojazdu, lecz każdorazowo obejmuje niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty naprawy (zob. postanowienie, z uzasadnieniem, Sądu

Najwyższego z dnia 7 grudnia 2018r., III CZP 51/18 oraz postanowienie, z uzasadnieniem, Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2018r., III CZP 74/18). Z tych zatem przyczyn stanowisko Sądu pierwszej instancji i strony pozwanej, że ustalając wysokość odszkodowania Sąd powinien był mieć na względzie koszty rzeczywiście poniesione przy wykonaniu naprawy, nie miało uzasadnionych podstaw.

W ocenie Sądu Okręgowego nie miało również uzasadnienia, wynikające z odpowiedzi na pozew jak i odpowiedzi na apelację, stanowisko pozwanej, gdy podnosiła ona, że przy ustaleniu wysokości należnego od niej odszkodowania uwzględnieniu powinny podlegać oferowane przez ubezpieczyciela rabaty na zakup części zamiennych i materiałów lakierniczych. Sąd Okręgowy nie podziela bowiem w żadnym stopniu powyższego stanowiska strony pozwanej, że przy szacowaniu wysokości odszkodowania należnego stronie powodowej, a wcześniej bezpośrednio poszkodowanemu, mogło ono podlegać zmniejszeniu z uwagi na oferowane przez skarżącą powyższe rabaty w jej warsztatach partnerskich, z którymi zawarła ona stosowne porozumienia, na oryginalne części zamienne oraz materiały lakiernicze. Oczywistym jest, że ubezpieczyciel mógł oferować rabaty na powyższe elementy, a poszkodowany mógł z nich dobrowolnie skorzystać. Brak takiego skorzystania nie mógł być jednak sankcjonowany obniżeniem odszkodowania należnego poszkodowanemu. Strona pozwana bowiem wprawdzie nie narzucając warsztatu, w którym naprawa miałaby być przeprowadzona, to jednak w istocie ogranicza poszkodowanego w sposobie i procesie naprawy, który może wiązać się z istotnymi utrudnieniami, a co nie mogło podlegać akceptacji. Mało bowiem prawdopodobnym jest, aby autoryzowany zakład serwisowy, czy nawet inny, prowadzący profesjonalną działalność zakład naprawczy, wyraził zgodę na naprawę samochodu, przy użyciu części pochodzących z innego źródła niż zamawiane przez taki warsztat. Powszechnie wiadomym bowiem jest, że warsztaty takie mają swoich stale współpracujących dostawców części, jak i zawarte w obrocie gospodarczym kontrakty, w ramach których także uzyskują korzystne rabaty, zarabiając na zysku nie tylko z samej robocizny, ale także z pośrednictwa w zakupie części. Po wtóre zauważyć też należy, że dołączona do odpowiedzi na pozew dokumentacja porozumień pozwanej z potencjalnymi dostawcami części zamiennych i materiałów lakierniczych, ma charakter bardzo ogólny i na przykład nie określa terminów w jakich dostawy te miałyby być realizowane, czy bliżej nie precyzuje specyfikacji materiałów lakierniczych, a również wiadomym powszechnie jest, że zakłady blacharsko – lakiernicze korzystają z towarów przez nich sprowadzanych i tym samym pochodzących od preferowanych przez nich producentów i dostawców takich materiałów, co również mogłoby rodzić perturbacje w procesie naprawy, w sytuacji oferowania przez warsztaty wskazane przez pozwaną innych materiałów. Poszkodowany ma i obowiązek współpracy przy naprawieniu szkody, i jej minimalizacji, ale gdy warunki naprawy szkody, mogą stwarzać dla poszkodowanego istotne utrudnienia w realiach procesu tejże naprawy, jak i warunki te są sformułowane nazbyt ogólnie, co również może prowadzić do takich utrudnień, to ubezpieczyciel nie może powołując się na niezrealizowanie przez poszkodowanego tychże powinności, poprzez nieskorzystanie z jego oferty, obniżyć należnego uprawnionemu odszkodowania, w oderwaniu od rzeczywistych realiów rynkowych kosztów naprawy (zob. też wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach z dnia 7 października 2020r., I Ca 280/20). Ponadto powoływane przez stronę pozwaną porozumienia dotknięte są jeszcze jedną wadą, która wykluczała w istocie ich zastosowanie, gdyż zakładają one rabat nie od cen części czy materiałów lakierniczych wynikających z kalkulacji biegłego, czyli wynikających z programów kalkulacyjnych zastosowanych do wyliczenia wysokości odszkodowania, ale od cen detalicznych obowiązujących w danym punkcie sprzedaży, a te ceny detaliczne nie są znane, gdyż strona pozwana ich nie przedstawiła, a zatem nie mogła się na nie powołać, a tylko znając te ceny obowiązujące u kontrahentów strony pozwanej z tych porozumień, można byłoby ustalić ceny, za jakie powód mógłby ostatecznie nabyć te materiały lakiernicze czy części z rabatem ubezpieczyciela. Tak więc w istocie uwzględnienie apelacji oznaczałoby nieuprawnione, bo bez dysponowania niezbędnymi danymi, jak i wadliwie upraszczające, zrównanie cen detalicznych obowiązujących w danym punkcie sprzedaży z cenami ustalonymi w kalkulacjach biegłego. Obniżenie więc o rabat ubezpieczyciela cen wynikających z systemu będącego podstawą wyliczeń biegłego (czyli obniżenie o rabat wyliczeń biegłego), a nie cen detalicznych obowiązujących u kontrahentów ubezpieczyciela, byłoby operacją nie mającą podstaw, gdyż w skrajnym przypadku owe ceny detaliczne mogły być o wartość tych rabatów wyższe od tych wynikających z systemu będącego podstawą wyliczeń biegłego, przez co ich obniżenie o wielkość rabatu zrównywałoby je dopiero z cenami ustalonymi przez biegłego (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 2 października 2019r., sygn. akt II Ca 922/19).

Strona powodowa, co wynika z apelacji (str.(...), k. (...)), zaakceptowała sporządzony w opinii przez biegłego koszt naprawy samochodu przy użyciu części zamiennych o jakości (...) (14.693,97 zł. brutto), a zatem niższy aniżeli koszt przy użyciu części o jakości (...), który wyniósłby 15.792,97 zł. brutto, a strona pozwana ani w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, ani w apelacji w żaden skuteczny sposób nie zakwestionowała tak określonego kosztu naprawy, zaś dodatkowe zastosowanie wskazywanych przez pozwaną rabatów na części zamienne i materiały lakiernicze i domaganie się na tej podstawie obniżenia należnego odszkodowania, z wyżej już wskazanych przyczyn, nie miało już żadnych uzasadnionych podstaw. Gdy zatem koszt naprawy samochodu przy użyciu części zamiennych o jakości (...) został przez biegłego określony na kwotę 14.693,97 zł. brutto, a wypłacone poszkodowanemu w postępowaniu likwidacyjnym odszkodowanie wyniosło 4749,63 zł., to zasądzeniu na rzecz strony powodowej podlegała różnica tych kwot w wysokości 9944,34 zł. Skoro natomiast strona powodowa pismem z 20 stycznia 2020r. wezwała pozwaną do zapłaty w terminie 7 dni kwoty 13192, 28 zł., a następnie pozwem w niniejszej sprawie dochodziła pierwotnie kwoty 5100 zł., to odsetki od tej kwoty podlegały zasądzeniu od dnia 1 lutego 2020r. Natomiast odsetki od kwoty rozszerzonego powództwa pismem z dnia 14 czerwca 2021r. (k.(...)), podlegały zasądzeniu od dnia następnego po dniu doręczenia powyższego pisma stronie pozwanej (k. (...), tj. od 7 sierpnia 2021r.

Z powyższych przyczyn Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok (pkt I), orzekając o kosztach procesu na podstawie art. 100 zd. drugie kpc i przy przejęciu, że na należne stronie powodowej koszty składały się: opłata od pozwu – 400 zł, opłata od pełnomocnictwa – 17 zł, wynagrodzenie pełnomocnika - 1800 zł i zaliczka na poczet kosztów opinii biegłego – 738,97 zł., łącznie 2955,97 zł. Dalej idąca apelacja, w myśl art. 385 kpc, co do żądania odsetek od całej zasądzonej kwoty, od dnia 9 grudnia 2019r. (k. 140), podlegała oddaleniu (pkt II). (...) kosztach postępowania apelacyjnego (pkt III), na które składała się opłata od apelacji – 500 zł i wynagrodzenie pełnomocnika - 900 zł, orzeczono w myśl powołanego art. 100 zd. drugie w zw. z art. 391 § 1 kpc.

Uzasadnienie wyroku sporządzono w myśl dyspozycji przepisu art. 505¹³ § 2 kpc, zgodnie z którym jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

(...) Ś., (...)

ZARZĄDZENIE

1. (...);
2. (...)